JIIFINTA ISBITAALKA SIDA U QABO AMAR ISBITAAL OO XAD LEH

(Qaybta 37 iyo 41 ee Xeerka Caafimaadka Maskaxda 1983)

1. Magaca bukaanka	
2. Magaca qofta mas'uul ka ah xannaanadaada ("takhtarka mas'uul ka ah")	
3. Magaca qaybta iyo isbitaalka	
4. Taariikhda amarkaaga isbitaal	

Waa maxay sababta aan isbitaalka la ii jiifiyey?

Waxaa isbitaalka lagugu haayaa sida ay maxkamadda ku amartey. Maxkamadda waxay sheegtay in halkaan lagugu haayo sida u qabo qaybta 37 ee Xeerka Caafimaadka Maskaxda 1983.

Kani waxaa lagu magacaaba "amar isbitaal". Waxaa loola jeedaa in labo takhtar ay Maxkamadda u sheegeen inay u maleeyaan inaad qabtid jirro maskaxeed iyo u baahan tahay inaad isbitaalka joogto.

Sabab nabadgelyo dadweyne awgeed, Maxkamadda waxuu xittaa kugu soo rogey amar xad leh sida u qabo qaybta 41 ee Xeerka Caafimaadka Maskaxda.

Waa maxay amar xad leh?

Amar xadeysan waxaa loola jeedaa in lagaa sii dayn karin isbitaalka haddii Xoghaayaha Dawladda ee Caddaalada ama Maxkamad ay sheegin in lagu sii dayn karo, soo dayntaadana wuxuu ku xirnaan doonaa shuruudo oo laguu macanayn doono markii waqtigaas loo soo dhowaado. Intii aad ku jirtid isbitaalka, qofka mas'uul ka ah xannaanadaada (takhtarka mas'uul kaa ah) waa inuu waafiqidda ka helaa Xoghaayaha Dawladda ka hor inti aadan fasax ku meel gaar ah u bixin ama isbitaal kale laguu dirin. Waa inay xittaa ku baaraan iyo warbixin kugu saabsan u diraan Xoghaayaha Dawladda ugu yaraan hal mar sanadkiiba.

Ilaa gormee ayaa halkaan joogi doonaa?

Takhtarka mas'uul kaa ah ayaa kuu sheegi doono markii ay u maleeyaan inaad fiican tahay iyo isbitaalka ka tegi karto. Waxay markaa ka codsan doonaan Xoghaayaha Dawladda ee Caddaalada inay wafiiqaan. Ilaa uu Xoghaayaha Dawladda ka wafiiqo, kama tegi kartid isbitaalka. Haddii aad isku daydo inaad baxdo waqtigaas ka hor, shaqaalaha ayaa ku joojin doono, markii aad baxdana, waa lagu soo qaban karaa iyo lagu soo celin karaa.

Waa maxay daaweynta la I siin doono?

Takhtarka mas'uul kaa ah iyo shaqaale kale ee isbitaalka ayaa kaala hadli doono daaweyn walba ee aad u baahan tahay in lagu daweeyo jirradaada maskaxeed. Xaaladaha badankood waxaa u baahnaan doontaa inaad oggolaato taladooda.

Seddax bilood ka dib, waxaa jiro shuruudo gaar ah ee ku taliyo daawoyinka laguu siin karo sidii loogu daaweeyo xaaladdaada maskaxeed. Haddii aadan rabin inaad qaadato daawooyinka, ama si xun u jirran tahay iyo aadan wax ka sheegi karin haddii aad rabtid daawada iyo inkale, takhtar oo ka socon isbitaalkaan ayaa kuu soo booqan doono. Takhtarkaan madaxbanaanan ayaa kullan la yeelan doono adiga iyo shaqaalaha isbitaalka ee ku yaqaano. Takhtarka madaxbanaanan ayaa markaas go'aan ka gaari doono daawada lagu siin karo. Markii ay jiraan xaalado deg-deg ah waxaa daawo lagu siin karaa xittaa haddii aadan oggolanin daawadaas.

Takhtarkaan madaxbanaanan waxaa lagu magacaaba SOAD (Takhtarka ku Magacaaban inuu Bixiyo Rayi'ga Labaad) waxaana jagada ku magacaabo Guddi madaxbanaan ah ee kormeero sida loo isticmaalo Xeerka Caafimaadka Maskaxda.

Waxaa jiro shuruudo ka duwan markii la sameynaayo daaweyn gaar ah, sida ku daaweynta korontada maskaxda la marsiiyo (electro-convulsive therapy (ECT)). Haddii ay shaqaalaha u maleeyaan inaad u baahan tahay hal ka mid ah daaweyntaan gaarka ah, waxay kuu macnayn doonaan shuruudaha iyo waxaa lagu siin doonaa buug-yare kale.

Miyaan rafcaan soo codsan karaa?

Haa. Waxaad Maxkamadda ka codsan kartaa inay xaaladdaada dib u eegaan. Haddii aad rabtid inaad sidaan sameyso waa inaad si deg-deg ah u sameyso, waxaana fiican inaad qareen ka codsato inuu kugu caawiyo. Kani ka codso shaqaalaha isbitaalka waxayna ku siin doonaan buug-yare kale.

Ka dib markii amarkaaga isbitaal uu socdo lix bilood, waxaad Maxkamadda ka codsan kartaa inay sheegaan in isbitaalka lagugu haynin.

Waa maxay Maxkamadda iyo maxaa dhici doono?

Maxkamadda waa guddi madaxbanaanan oo go'aamin karo in lagaa sii daayo isbitaalka. Wuxuu kullan la sameyn doonaa adiga iyo shaqaalaha isbitaalka ee ku yaqaano. Kullanka waxaa lagu magacaabaa "dhegaysi". Waxaad qof kale ka codsan kartaa inay dhegaysiga kuu soo raacaan sidii ay kuu caawiyaan, haddii aad doonayso. Dhegaysiga ka hor, xubinada Maxkamadda ayaa akhrin doono warbixinada iyo xannaanada isbitaalka adiga kaa soo qorey. Hal ka mid ah xubinada Maxkamadda ayaa xittaa imaan doono sidii uu kuula hadlo.

Gormee ayaan maxkamadda codsi ka samaysan karaa?

Ka dib markii amarkaaga isbitaal uu socdo lix bilood, waxaad Maxkamadda codsi ka samayn kartaa markii koowaad lixda bilood ee xigta. Waxaana soo codsan kartaan hal mar sanad walba ee lagugu haayo isbitaalka waqtigaas ka dib.

Haddii aad rabtid inaad codsi ka sameyso Maxkamadda waxaad u soo qori kartaa:

The Tribunals Service
PO BOX 8793
5th Floor
Leicester
LE1 8BN Tel. 0300 123 2201

Waxaad qareen ka codsan kartaa inuu Maxkamadda uu warqad wakiil ahaan adiga kuu soo diro iyo inuu kugu caawiyo dhegaysiga. Isbitaalka iyo Ururka Sharciga waxay qabaan liis ku qoran qareenada kani ku takhasuusan. Looma baahno inaad qareenka lacagtiisa bixiso. Waa bilaash markii la raaco nidaamka ku Caawinta Sharciga.

Warqadahaada

Dhammaan warqadaha laguu soo diro intii aad isbitaalka ku jirto waa lagu siin doonaa. Qof walba ayaad warqad u diri kartaa aysan ka ahayn qof diidey inaad warqad u soo dirto. Warqadaha loo diro dadkaan waxaa joojin karo shaqalaha isbitaalka.

Shuruud Dabakhaad

Waxaa jiro Shuruud Dabakhaad oo shaqaalaha isbitaalka ku talinaayo Xeerka Caafimaadka Maskaxda iyo sida loola dhaqmo dadka qabo dhiibato maskaxeed. Waa in shaqaalaha tixgeliyaan waxa uu Shuruudda sheegaayo markii ay go'aan ka gaarayaan xannaanadaada. Waxaad weydiin kartaa inaad aragto nuqulka Shuruudda, haddii aad doonayso.

Sida cabasho loo sameeyo?

Haddii aad rabto inaad ka cabato wax walba ee xiriir la leh xannaanadaada iyo daaweyntaada isbitaalka, fadlan la hadal xubin ka mid ah shaqaalaha. Waxay awoodi karaan inay xaaladda xalliyaan. Waxay xittaa ku siin karaan macluumaadka habsocodka cabashada ee isbitaalka, oo aad isticmaali karto sidii aad u xalliso cabashadaada adigoo u maraayo wax lagu magacaabo xal-helidda deegaanka. Waxay xittaa kuu sheegi karaan qof walba ee kale ee kugu caawin karo samaynta cabashada.

Haddii aadan u malayn in hab-socodka cabashada ee isbitaalka ku caawin karo, waxaad ka caban kartaa Guddii madaxbanaan.Guddiga wuxuu kormeera sida loo isticmaalo Xeerka Caafimaadka Maskaxda, sidii uu u hubiyo in si sax ah loo isticmaalo, iyo in shaqaalaha si sax ah u xannaaneeyaan bukaanlayda intii ay isbitaalka joogaan. Shaqaalaha isbitaalka waxay ku siin karaan buug-yare kuu macneynaayo sidii loola xiriiro Guddiga.

Sidii aad u hesho caawinaad iyo macluumaad dheeraad ah

Haddii uu jiro wax aadan ka garan xannaanadaada iyo daaweyntaada, xubin ka mid ah shaqaalaha ayaa isku dayi doono inuu ku caawiyo. Fadlan ka codso xubin ka mid ah shaqaalaha inuu kuu sharraxo haddii uu jiro wax aadan ka garanin buug-yarahaan ama haddii aad qabtid su'aalo oo buug-yarahaan ka jawaabin.

Fadlan weydii haddii aad qof kale u rabto nuqul kale ee buugyarahaan.